

Oncologische wonden, voor het leven?

Auteur: G. Wigbout
Vertaald/bijgewerkt:
Nieuwsbrief: 1991
Pagina: 56
Jaargang: 7
Nummer: 4
Toestemming:
Illustraties:
Bijzonderheden:
Kernwoorden: congresverslag oncologische wonden
Literatuur:

De zorg voor de patiënt met kanker bestrijkt een groot gebied met uiteenlopende aandachtsvelden. Somatische, psychische en sociale aspecten zullen daarin zeker als een drieëenheid tot uitdrukking komen. De verpleegkundige oncologische zorg richt zich op het voorkomen van complicaties t.g.v. de behandeling van de ziekte maar tevens op het bestrijden en verlichten van symptomen, die zich bij een voortschrijdend ziekteproces ontwikkelen.

Beide aandachtsgebieden zullen in de voordracht besproken worden. Namelijk de huidverzorging van patiënten die bestraald worden en de verpleegkundige zorg bij patiënten met een ulcererende tumor.

De preventie van huidcomplicaties bij radiotherapie is van zeer groot belang. Risicoplaatsen zijn de borsten, oksels, liezen en perineum. Verschijnselen als jeuk, branderigheid, trekken en kapot gaan van de huid kan de kwaliteit van leven voor een patiënt zeer nadelig beïnvloeden. De complicaties kunnen zelfs een dusdanige vorm aannemen dat de radiotherapie onderbroken moet worden.

De zorg voor uicererende tumoren vereist van de verpleegkundige veel deskundigheid. Deze wonden grijpen immers diep in op het lichamelijke en psychische welbevinden van de patiënt. De patiënt wordt keihard met de ziekte kanker geconfronteerd, doordat deze daadwerkelijk zichtbaar is geworden. Eerste doelstelling van zorg is de situatie locoregionaal onder controle houden. Richtlijnen voor een goede wondverzorging en adequate pijnbestrijding zijn hierbij essentieel.

Begeleiding en ondersteuning van de patiënt en diens sociale omgeving, zijn hierbij de aandachtsgebieden, die verbetering van het algeheel welbevinden van de patiënt tot doel hebben.

"Ulcererende mammacarcinoma: wonden die niet genezen"

Bij deze wonden is het belangrijk hoe je zelf met de problematiek omgaat. Zorg dat je:

- goed voorbereid bent op de wond vóór je naar de patiënt toe gaat
- voldoende ondersteuning hebt bij de verzorging van de wond, je moet ergens kunnen spuien.

Bij de

behandeling

van de wond moet er:

- controlebehandeling zijn van de locoregionale problemen
- gezorgd worden voor optimaliseren en/of behoud van de kwaliteit van leven; dit kan door middel van:
  - radiotherapie
  - cytostatica/hormonen
  - chirurgie

De

psychische aspecten

die een rol spelen zijn verschillend bij primaire en recidieve tumoren. Bij primaire tumoren is aandacht nodig voor:

- sociale isolatie van de patiënt door ontkenning van de kwaal ten opzichte van hun omgeving en zichzelf
- consequenties van de ziekte voor de omgeving.

Bij recidieven is aandacht nodig voor de waarschijnlijk blijvende confrontatie met kanker, met name uitzichtloosheid, onbegrip en woede, machteloosheid.

De

verpleegkundige zorg

die nodig is bij deze patiënten is tweërlei.

1. Wondverzorging

Een rol kunnen spelen:

- geur (gericht verband en eventueel systematische antibiotica)
- pijn (vaseline gazen en kortwerkende pijnstillers)
- bloedingen (adrenaline gazen)

1. Sociale rehabilitatie

Belangrijk om dit te bereiken zijn:

- goede informatieverstrekking aan patiënt en diens omgeving
- organisatie van de zorg in en tussen de eerste en tweede lijn
- aandacht voor de omgeving van de patiënt.

G. Wigbout, researchverpleegkundige Anthoni v. Leeuwenhoek Ziekenhuis Amsterdam